nieuws

Natuurverenigingen naar rechter tegen biotechnologisch insecticide Calantha

nieuws

Natuurverenigingen stappen naar de rechtbank tegen de tijdelijke toelating van Calantha, een nieuw RNAi-insecticide. Het product is nog niet goedgekeurd door Europa, maar mag in België via een noodregeling tussen 1 mei en 23 augustus 2026 gebruikt worden in de aardappelteelt tegen de coloradokever. Het gaat om een biotechnologisch product dat zeer snel afbreekt en milieuvriendelijker is dan het chemische alternatief. Maar Waals minister van Volksgezondheid en Milieu Yves Coppieters (Les Engagés) vindt het "voorbarig" om dit soort middel te gebruiken, omdat er volgens hem te weinig informatie beschikbaar is over de gezondheids- en milieurisico's.

20 MEI 2026 – LAATST BIJGEWERKT OM 21 MEI 2026 10:40

Ruben De Keyzer

Lees meer over:
gewasbescherming
innovatie
bio
biotechnologie
aardappel

Calantha wordt al gebruikt in de Verenigde Staten, maar is in Europa nog niet goedgekeurd. Toch krijgt het een tijdelijke toelating voor gebruik, zo meldde de FOD Volksgezondheid in maart. In het programma Le Première van de Franstalige omroep RTBF liet Waals minister van Volksgezondheid Yves Coppieters (Les Engagés) echter verstaan geen voorstander te zijn van deze toelating. De milieuorganisaties Nature & Progrès en Pollinis kondigden maandag aan naar de Raad van State te stappen tegen de vergunning voor Calantha. In VRT NWS noemt ook Bond Beter Leefmilieu de beslissing “onbegrijpelijk”.
Het middel is tijdelijk toegelaten via de zogenaamde ‘120-dagen-regeling’. Dit staat toe dat bepaalde, niet-goedgekeurde gewasbeschermingsmiddelen toch gebruikt kunnen worden in noodsituaties.

Uitzonderlijke toelating

“België heeft daar eigenlijk een heel strikte houding in”, zegt Dany Bylemans, hoofddocent aan de Faculteit Bio-ingenieurswetenschappen aan de KU Leuven. “Ons land biedt principieel enkel de tijdelijke toelating aan niet-goedgekeurde producten als de actieve stof Europees erkend is. Meestal gaat het dus om producten die al voor andere teelten erkend zijn. Andere

landen zijn minder strikt, en dus komt België op den duur in een situatie waar er geen gelijk speelveld is, in dit geval voor aardappeltelers."
Volgens Bylemans zal die redenering hebben meegespeeld om Calantha toch tijdelijk toe te laten. Het is uitzonderlijk, en hoewel dit sommigen tot ongerustheid stemt, ziet geen van de experten die VILT contacteerde ernstige risico's. "De reactie van de natuurverenigingen begrijp ik absoluut niet", zegt Bylemans. "Men past hier een RNA-molecule toe dat zich heel snel afbreekt en niet kan verder kweken."

> **Voor zover ik weet is de werkingswijze zeer gelijkaardig aan de nieuwe covidvaccins die wij allemaal ingespoten kregen. Ik zag toen geen natuurverenigingen bezorgdheden uiten**
>
> Pieter Spanoghe - Hoofddocent Bio-ingenieurswetenschappen UGent

Die mening deelt ook expert gewasbescherming Pieter Spanoghe (UGent). "Deze nieuwe middelen zijn bijzonder specifiek tegen de kever en niet tegen andere non-target organismen zoals honingbijen en andere insecten. Voor zover ik weet, is de werkingswijze zeer gelijkaardig aan de nieuwe covidvaccins die wij allemaal ingespoten kregen. Ik zag toen geen natuurverenigingen bezorgdheden uiten."
Ook docent Gewasbescherming Kristof De Schutter (UGent) deelt de bezorgdheden niet.. e"D actieve molecule, dubbel-strengig RNA (dsRNA), is biologisch afbreekbaar. Testen hebben aangetoond dat in de grond het dsRNA in minder dan een week volledig is verdwenen. Ook in onze darmen wordt het dsRNA snel afgebroken. De dsRNA sequenties kunnen heel specifiek ontworpen worden zodat ze slechts in één organisme een effect hebben. Hierdoor kunnen ze perfect samen met natuurlijke vijanden gebruikt worden."

Veiliger?

Volgens Bylemans kunnen RNAi-insecticiden net een antwoord bieden op de gangbare chemische gewasbeschermingsmiddelen, waarvan er steeds minder worden toegelaten. Zoals het drinkwaterschandaal in West-Vlaanderen aantoont, is de nood voor veilige alternatieven groot. Toch toont Europa zich weigerachtig om alternatieven te aanvaarden. Bylemans verwijst hiervoor onder meer naar Europa's terughoudendheid wat betreft NGT's. "En in diezelfde trant hebben we dit soort middelen, de RNAi-insecticiden, die wij eigenlijk rangschikken als biologisch middel. Als we hier ook al bang voor zijn, dan stoppen we beter met gewasbescherming of om gewassen te kweken."
"Het is heel moeilijk om uit een wetenschapper zijn mond te horen dat er absoluut geen risico is", zegt Bylemans nog. "Men zal altijd met twee woorden spreken. Maar we spreken over zulke kleine risico's, dat ik me eigenlijk niet kan inbeelden wat het gevaar zou zijn."

Lange erkenningsprocedures fnuiken alternatieven

Niet onbelangrijk: de actieve stof in Calantha is een molecule die van nature voorkomt in planten en dieren. Hoewel het nog geen erkenning geniet in de Europese biolandbouw, is het in feite een biologisch product. "De erkenning is aan de koepels, maar puur wetenschappelijk is dit een biologisch gewasbeschermingsmiddel", zegt Bylemans. "Uiteraard moet ook dit product getest worden, maar men maakt in Europa geen onderscheid tussen de testen die moeten gebeuren voor biologische middelen versus chemische middelen. Daarom duurt het in Europa acht jaar voordat een biologisch gewasbeschermingsmiddel door de procedures is, terwijl dat in de Verenigde Staten bijvoorbeeld op twee jaar gebeurt. Dat zorgt dat wij altijd een competitief nadeel hebben. Chemische beschermingsmiddelen verdwijnen snel en de alternatieven komen er niet door. Dit product zou net eens het voorbeeld kunnen zijn om, gezien het zeer lage risico, toch eens een kortere procedure te gaan toepassen. Een middel als dit kan bijvoorbeeld net bijdragen om de problematiek van drinkwatervervuiling op te lossen."

> **Chemische beschermingsmiddelen verdwijnen snel en de alternatieven komen er niet door**
>
> Dany Bylemans - Hoofddocent Bio-ingenieurswetenschappen KU Leuven

Ook volgens Spanoghe zijn de risico's van dit RNAi-pesticide miniem. "De middelen misleiden de communicatie van de celkern naar vitale processen binnen de cel van een insect. Gezien de communicatie binnen zo'n cel zeer specifiek is van insect tot insect, is de werking van deze middelen ook zeer gericht tot één populatie van gewasbeschadigers, en laten zij andere wezens op onze aarde ongemoeid."

“Als de Belgische overheid het dossier heeft beoordeeld, dat het volgens de gebruiksaanwijzing veilig toegepast kan worden, dan is er een laag risico”, zegt Spanoghe nog. “Snelle afbraak, zeer specifiek voor één target en geen enkel te verwachten toxiciteit op zoogdieren, maakt dat deze middelen laagrisico zijn.”
Bylemans merkt op dat de techniek ook niet brandnieuw is. “Er gebeurt hiernaar al tien tot 15 jaar onderzoek”, zegt hij. Ondanks de beloftevolle proefresultaten, zijn de milieuvriendelijke eigenschappen zoals een snelle afbraak ook een nadeel. “Het beestje moet het product opeten en het mag niet afgebroken worden alvorens het in werking treedt. Dat maakt het niet doeltreffend tegen vele insecten, maar wel tegen de coloradokever. Dat is interessant omdat we net voor kevers een tekort aan middelen hebben."

Natuurverenigingen naar Raad van State

Toch blijft de bezorgdheid leven bij sommige beleidsmakers en natuurverenigingen. In het interiew met RTBF stelde minister Coppieters ook dat hij machteloos staat om het pesticidegebruik in Wallonië terug te dringen. "Ik slaag er niet in. Waarom? Omdat de landbouworganisaties een overgangsperiode vragen, wat ik begrijp en wat tijd zal kosten. Maar ook omdat de economische lobby's op Europees, maar ook op federaal niveau sterk staan".

> **De urgentie van de situatie is zeer twijfelachtig, de aardappeltelers zitten midden in een crisis van overproductie**
>
> Julie Sohier - Pollinis

De milieuorganisaties Nature & Progrès en het Franse Pollinis kondigden maandag aan naar de Raad van State te stappen tegen de vergunning voor Calantha. “Genetische bestrijdingsmiddelen werken op een geheel nieuwe manier, waardoor een grondige en passende beoordeling vereist is voordat ze op de markt mogen worden gezet.” zegt Julie Sohier van Pollinis. Dat het product onschadelijk zou zijn voor niet-doelsoorten, betwijfelt ze. Sohier vindt de noodtoelating ongepast. “De urgentie van de situatie is zeer twijfelachtig, de aardappeltelers zitten midden in een crisis van overproductie. Dit besluit lijkt op een regelrechte machtsgreep om genetische pesticiden in Europa op te leggen en moet een belangrijk alarmsignaal zijn voor Frankrijk”,

Bron: Eigen berichtgeving

VILT vzw
Bd Simon Bolivar 17
1000 Bruxelles

Contact
M • info@vilt.be

Volg ons op:
screenreader.visit us on our facebook page: https://www.facebook.com/vilt.nieuws/
screenreader.visit us on our linkedin page: https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/
screenreader.visit us on our instagram page: https://www.instagram.com/vilt.nieuws
screenreader.visit us on our x page: https://x.com/vilt_nieuws
screenreader.visit us on our bluesky page: https://bsky.app/profile/viltnieuws.bsky.social

---

© 2026 VILT vzw, all rights reserved |
Privacy policy
Copyright
Cookie Policy
Cookie instellingen aanpassen

Crafted by Brigada